

Број: 609-6-0204/2019

Датум: 26.12.2019. године

**ПРОЦЕДУРЕ
О ПОСТУПАЊУ У СИТУАЦИЈАМА СУКОБА,
ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА МЕЂУ ДЈЕЦОМ И У
СЛУЧАЈУ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ
ЗАНЕМАРИВАЊА ДЈЕЦЕ У
ЈУ ОСНОВНА ШКОЛА „СВЕТИ САВА“ ФОЧА**

Фоча, децембар, 2019. године

На основу члана 136. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 44/2017, 31/2018 и 84/2019) и члана 27. Статута Школе, број 63-0204/2019 од 26.02.2019. године, а у складу са одредбама Протокола о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске од 26.3.2019. године и Протокола о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјеце од 20.11.2012. године, Школски одбор ЈУ Основна школа „Свети Сава“ Фоча, на састанку одржаном дана 26.12.2019. године, д о н о с и

ПРОЦЕДУРЕ О ПОСТУПАЊУ У СИТУАЦИЈАМА СУКОБА, ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА МЕЂУ ДЈЕЦОМ И У СЛУЧАЈУ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ ЗАНЕМАРИВАЊА ДЈЕЦЕ У ЈУ ОСНОВНА ШКОЛА „СВЕТИ САВА“ ФОЧА

1. Процедуре о поступању у ситуацијама сукоба, вршњачког насиља међу дјецом и у случају насиља, злостављања или занемаривања дјеце (у даљем тексту: Процедуре) у ЈУ Основна школа „Свети Сава“ Фоча (у даљем тексту: Школа) се односе на рјешавање настале ситуације сукоба, вршњачког насиља, насиља, злостављања или занемаривања ученика са циљем његове заштите.

2. Процедурама се утврђују одговорна лица, обавезе и одговорности тих лица, као и начине поступања, тј. шта треба да ради дежурни наставник, одјељењски старјешина, стручни сарадници, чланови Тима за заштиту ученика од насиља, координатор по службеној дужности, директор, ученици, други запослени у Школи и родитељи ученика.

ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ СУКОБА ЛАКШЕГ ИНТЕНЗИТЕТА

3. Сукоб лакшег интензитета има следећа обиљежја:

- не постоје елементи карактеристични за насилништво,
- дјеца не инсистирају да мора бити по њиховом по сваку цијену,
- могу дати разлоге зашто су у сукобу,
- упуте извињења или прихвате рјешење да нико није побиједио,
- слободно преговарају да би задовољили своје потребе,
- могу промијенити тему и ријешити ситуацију.

4. Сви запослени у Школи су дужни да одмах прекину сукоб међу ученицима и да о сукобу обавијесте стручну службу Школе (процедура Школе);

5. Дежурни наставник је дужан евидентирати сукоб у Књигу дежурства (процедура Школе);

6. По пријави, односно дојави о насиљу, стручна служба Школе обавиће разговор са дјететом жртвом насиља, у складу са професионалном етиком (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

7. Стручна служба Школе обавиће разговор са дјететом које је извршило насиље, у складу са професионалном етиком (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

8. Стручна служба Школе даће препоруке одјељењском старјешини за даљи рад са ученицима и праћење њиховог понашања с циљем сузбијања насиља и превенције појаве средњег и тежег интензитета насиља (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

9. Одјељењски старјешина је обавезан да о насталом догађају информише родитеље сукобљених ученика, а уколико процијени да је то потребно и да закаже заједнички састанак учесника у сукобу и њихових родитеља (процедура Школе);

10. Стручна служба Школе ће написати службену забиљешку те попунити одговарајући образац за евиденцију података о насиљу, који се доставља надлежним институцијама за одређени временски период (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

11. У случају да, све претходно наведене, мјере не доведу до побољшања понашања или у случају несарадње родитеља, Школа ће примијенити одговарајуће мјере, а у складу са Законом о основном образовању и васпитању и актом којим се дефинише дисциплинска и материјална одговорност ученика који доноси Министарство просвјете и културе Републике Српске (процедура Школе);

12. Уколико се не нађе компромисно рјешење те стручна служба Школе, у сарадњи са одјељењским страјешином, процијени да је насиље прерасло у виши интензитет, поступа се по тачкама за срењи, односно за тежи интензитет насиља (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске).

ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ НАСИЛНИЧКОГ ПОНАШАЊА СРЕДЊЕГ ИНТЕНЗИТЕТА

13. Насилничко понашање средњег интензитета има сљедећа обиљежја:

- ради се о агресивном понашању којим се намјерно некоме чини зло,
- понављање агресивног понашања током одређеног времена и
- неравноправан однос снага (јачи против слабијег или група против појединца).

14. Сви запослени у Школи су дужни да одмах прекину насиље међу ученицима и да о насиљу обавијесте стручну службу Школе (процедура Школе);

15. Дежурни наставник је дужан евидентирати насиље у Књигу дежурства (процедура Школе);

16. По пријави, односно дојави о насиљу, стручна служба Школе обавиће разговор са дјететом жртвом насиља, у складу са професионалном етиком (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

17. Стручна служба Школе обавијестиће родитеље дјетета жртве насиља, упознати их са свим чињеницама и околностима које су до тада познате и обавијестити их о активностима које ће бити предузете (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

18. Стручна служба Школе обавијестиће родитеље дјетета које је починило насиље, упознати их са свим чињеницама и околностима које су до тада познате и о активностима које ће бити предузете (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

19. Стручна служба Школе обавијестиће директора Школе о случају и предузетим мјерама, а директор ће писану информацију о случају доставити Министарству просвјете и културе, које ће се исте информације придржавати приликом комуникације са медијима (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

20. Стручна служба Школе ће дјетету жртви насиља пружити планску и континуирану савјетодавну и стручну помоћ и подршку, у складу са професионалном етиком и док год за то постоји потреба, а према процјени стручне службе Школе (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

21. Стручна служба Школе ће родитељима дјетета које је жртва насиља дати обавјештења о могућим облицима савјетодавне и стручне помоћи дјетету у васпитно-образовној установи и изван ње, с циљем подршке и оснаживања дјетета (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

22. Стручна служба Школе ће родитеље дјетета које је починило насиље позвати на укључивање у савјетовање или стручну помоћ унутар Школе или изван ње и обавијестити их о обавези васпитно – образовне установе да случај пријави надлежном центру за социјални рад, полицији или другим надлежним институцијама, уколико се насилничко понашање настави (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

23. Стручна служба Школе ће са дјететом које је починило насиље плански и континуирано радити у складу са професионалном етиком, док год за то постоји потреба, а према процјени стручне службе Школе (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

24. Стручна служба Школе ће написати службену забиљешку те попунити одговарајући образац за евиденцију података о насиљу, који се доставља надлежним институцијама за одређени временски период (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

25. Уколико стручна служба Школе процијени да је насиље прерасло у виши интензитет, поступа се по тачкама за тежи интензитет насиља (процедура према Протоколу о

поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске).

ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ НАСИЉА И ЗЛОСТАВЉАЊА ТЕЖЕГ ИНТЕНЗИТЕТА

26. Насиље и злостављање тежег интензитета има сљедећа обиљежја:

- вербално (добацивање, изругивање, омаловажавање, пријетње), социјално (избјегавање, игнорисање, искључивање из активности, оговарање и ширење зловних трачева), психичко (оштећивање имовине, крађа и бацање ствари, пријетећи погледи, праћење), физичко (гурање, рушење, ударци), која се понављају или имају континуитет, а учињена су с намјером повређивања или наношења бола дјетету.

27. Сви запослени у Школи су дужни да одмах прекину насиље међу ученицима и да о насиљу обавијесте стручну службу Школе (процедура Школе);

28. Уколико је дијете повријеђено у мјери која захтјева љекарску интервенцију или преглед, или се према околностима случаја може разумно претпоставити или посумњати да је потребна интервенција или преглед потребно је да стручна служба Школе одмах позове службу хитне помоћи или на најбржи могући начин, који не штети здрављу дјетета, отпрати дијете или осигура пратњу дјетета од стране двије особе до љекара те сачека долазак дјететових родитеља или старатеља (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

29. Дежурни наставник је дужан евидентирати насиље у Књигу дежурства (процедура Школе);

30. Стручна служба Школе обавијестиће полицију и надлежни центар за социјални рад (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

31. Стручна служба Школе обавијестиће родитеље дјетета жртве насиља, упознати их са свим чињеницама и околностима које су до тада познате и обавијестити их о активностима које ће бити предузете (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

32. Стручна служба Школе обавијестиће родитеље дјетета које је починило насиље, упознати их са свим чињеницама и околностима које су до тада познате и о активностима које ће бити предузете (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

33. Стручна служба Школе обавијестиће директора Школе о случају и предузетим мјерама, а директор ће писану информацију о случају доставити Министарству просвјете и културе, које ће се исте информације придржавати приликом комуникације са медијима (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

34. Стручна служба Школе ће дјетету жртви насиља пружити планску и континуирану савјетодавну и стручну помоћ те подршку, у складу са професионалном етиком, док год за то постоји потреба, а према процјени стручне службе Школе (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

35. Стручна служба Школе ће родитељима дјетета које је жртва вршњачког насиља дати обавјештења о могућим облицима савјетодавне и стручне помоћи дјетету у васпитно-образовној установи и изван ње, с циљем подршке и оснаживања дјетета те превазилажења трауматског доживљаја (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

36. Стручна служба Школе ће родитеље дјетета које је починило насиље позвати на укључивање у савјетовање или стручну помоћ унутар Школе или изван ње и обавијестити их о обавези васпитно – образовне установе да случај пријави надлежном центру за социјални рад, полицији или другим надлежним институцијама (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

37. Стручна служба Школе ће са дјететом које је починило насиље плански и континуирано радити у складу са професионалном етиком, док год за то постоји потреба, а према процјени стручне службе Школе (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

38. Стручна служба Школе ће написати службену забиљешку те попунити одговарајући образац за евиденцију података о насиљу, који се доставља надлежним институцијама за одређени временски период (процедура према Протоколу о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске);

ПОСТУПАЊЕ И ОДГОВОРНА ЛИЦА У СЛУЧАЈУ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ ЗАНЕМАРИВАЊА ДЈЕЦЕ ПРЕМА ПРОТОКОЛУ О ПОСТУПАЊУ У СЛУЧАЈУ НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА ИЛИ ЗАНЕМАРИВАЊА ДЈЕЦЕ

39. Одредбе Протокола о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјеце које нису у супротности са Протоколом о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске, примјењиваће се и даље у васпитно-образовним установама;

40. Сви запослени у васпитно-образовним установама дужни су, када се ради о различитим облицима насиља над дјететом, занемаривања дјетета или немарног постушања, злостављања или искоришћавања, одмах:

40.1. По пријави или на основу сазнања да је дијете жртва неког од облика насиља, обавијестити координатора (особу која координише активности предвиђене Протоколом). Координатор заједно са директором школе обавља разговор са дјететом уз обавезно присуство стручних радника васпитно-образовне установе (дипл. психолога,

дипл. социјалног радника, дипл. педагога) и стручног радника надлежног центра за социјални рад, на начин да се поступа посебно пажљиво и обазриво, поштујући дјететово достојанство и пружајући му подршку.

40.2. Одмах по сазнању за насиље над дјететом, без обзира гдје је и од кога учињено, координатор обавјештава родитеље или старатеље дјетета, те их упознаје са свим чињеницама и околностима које су установи познате, те о мјерама које је установа предузела или ће предузети. У случају сумње да су родитељи починили насиље над дјететом о томе ће обавијестити центар за социјални рад и полицију.

40.3. Родитељима или старатељима дјетета које је жртва насиља дати обавјештења о могућим облицима савјетодавне и стручне помоћи дјетету у установи и изван ње, са циљем подршке и оснаживања дјетета за ублажавање посљедица и траума.

40.4. Уколико је дијете повријеђено у мјери која захтијева љекарску интервенцију или преглед или се према околностима случаја може претпоставити да су таква интервенција или преглед потребни, координатор одмах позива службу хитне помоћи или на најбржи могући начин, који не штети здрављу дјетета, отпрати или осигура пратњу дјетета до љекара, те сачека љекарску препоруку о даљњем поступању и долазак дјететових родитеља или старатеља.

40.5. Директор школе или координатор одмах ће извршити пријаву полицији и обавијестити центар за социјални рад, као и ресорно Министарство, те их упознати са свим чињеницама и околностима случаја и активностима које је школа предузела или ће предузети.

40.6. На захтјев тужилаштва или полиције одмах доставити сву расположиву документацију везану за разјашњавање и доказивање насиља над дјететом.

40.7. Уколико се ради о посебно тешком облику, интензитету или дужем временском трајању насиља, које је изазвало трауму, савјетовати се са стручњацима изван установе - породичне медицине, центра за ментално здравље и центра за социјални рад - који су обавијештени о случају, о начину поступања и помоћи дјетету жртви насиља у оквиру васпитно-образовне установе.

40.8. Уколико је дијете свједок насиља, предузети потребне мјере ради помоћи дјетету свједоку насиља, по потреби консултовати стручњаке изван установе - породичне медицине, центра за ментално здравље.

40.9. Уколико је, према сазнањима, насиље над дјететом извршено од било којег лица запосленог у васпитно-образовној установи, установа је дужна покренути поступак утврђивања свих чињеница и околности ради утврђивања одговорности починиоца, без обзира на покретање, вођење и исход поступка пред надлежним институцијама изван установе.

40.10. О пријави насиља над дјететом, о предузетим активностима, разговорима, изјавама и својим запажањима школа ће сачинити службену забиљешку, коју ће на захтјев доставити надлежним органима.

40.11. О свим случајевима насиља над дјецом школа ће водити одговарајућу евиденцију заштићених података и извјештај о томе два пута годишње (на крају првог полугодишта и на крају школске године) доставити ресорном Министарству.

41. Ове Процедуре ступају на снагу даном доношења.

ПРЕДСЈЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА,

Број: 609-6-0204/2019

Датум: 26.12.2019. године

(Илија Чанчар)